

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatkeko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

1) Vastaavat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käytännön järjestelyt, opettajien työn korvauskäytänteet ja opiskelijoiden ohjaustyön käytänteet ovat erittäin vaihtelevia. Sellaisia lukiodiplomeja, joissa ei ole lukio-opetusta, järjestetään vähän.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tilanne vaihtelee paljon lukioiden välillä. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus edellyttäisi, että luodaan valtakunnallinen rakenne ja että kaikissa lukioissa käytettäisiin etä- ja virtuaaliopetusta. Kehittäjälukioverkoston ja Opetushallituksen yhteistyö tukisi valtakunnallisen yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden lisääntymistä.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Diplomisuoritusten ohjaamiseen ja kurssien sisältöihin tarvitaan ohjeistusta. Jotta arviointi olisi tasapuolista ja oikeudenmukaista, siihen tarvitaan yhtenäiset kriteerit.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Ylioppilastutkinnon kriteerit perustuvat lukion opetussuunnitelman perusteisiin. Jos lukiodiplomeista tulee osa yo-tutkintoa, niiden arvioinnin kriteereitä tulee yhtenäistää ja kehittää. Riskinä on, että ylioppilastutkinnon suorittajien valtakunnallista yhdenvertaisuutta lukiodiplomien suhteen ei alkuvaiheessa pystyittäisi takaamaan esimerkiksi pienissä lukioissa, joissa ei järjestetä ns. pohjakursseja. Yhdistelmä­tutkinnon suorittajille lukiodiplomien tuominen osaksi yo-tutkintoa sopii luontevasti.

Diplomit ovat hyvä mahdollisuus opiskelijalle laaja-alaistaa osaamistaan, ja ne voivat motivoida tutustumaan johonkin uuteen osaamiseen sen sijaan, että keskittyy vain siihen, mikä näyttää jatkon kannalta optimaaliselta. Toisaalta on mahdollista, että lukiodiplomit välineellistyvät ja muodostuvat suunnitelmallisiksi väyliksi jatko-opintoihin.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Jos kaikissa lukioissa olisi jatkossa mahdollista suorittaa lukiodiplomeja, niiden suoritukset olisi tarkoituksenmukaista ottaa osaksi opiskelijavalintaa ainakin niillä aloilla, jotka vastaavat diplomia. Esimerkiksi musiikki-, liikunta- tai kuvataide-alalla, joiden opiskelijavalintaprosessiin kuuluvat työ- tai taitonäytteet.

Lukiodiplomi voisi toimia korkeakouluvalinnassa myös esimerkiksi ennakkotehtävänä tai sen osana. Tämä voisi tosin välineellistää lukiodiplomia, mikä on osin vastakkaista diplomien alkuperäiselle tavoitteelle.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomeja kannattaa kehittää esimerkiksi ilmiöperustaisesti tai muutoin oppiainerajat ylittäen niissä oppiaineissa, joissa ylioppilastutkintoa ei järjestetä.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmasi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) - asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiokoulutuksen järjestäjien velvoite järjestää kolmea lukiodiplomia on kannatettavaa, mikäli resurssit organisointiin ja toteutukseen ovat riittävät.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiokoulutuksen järjestäjä voi näin itse päättää, kuinka laaja muiden lukiodiplomien tarjonta on tarkoituksenmukaista suhteessa lukiokoulutuksen järjestäjän resursseihin. Selvitysryhmän suosituksissa ei ole mainintaa median lukiodiplomin kehittämis ehdotuksista. Selvityksen mukaan sitä kuitenkin suoritetaan jonkin verran. Osaamisen ennakkointien perusteella median ja digitaalisen viestinnän taidot ovat tulevaisuuden keskeisiä kansalais- ja työelämä taitoja. Tähän diplomiin voisi luontevasti integroida useiden lukion oppiaineiden sisältöjä.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tämä ehdotus varmistaa opiskelijalle yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomi.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Mikäli kokelas voisi korvata yhden edellytettävistä ylioppilastutkinnon oppiaineista lukiodiplomilla, niin alkuvaiheessa olisi tarkoituksenmukaisinta, että nämä lukiodiplomit olisivat musiikki, liikunta ja kuvataide. Näiden kolmen toteutukset ovat tasalaatuisimpia ja niiden saavutettavuus on kattavaa, mikäli selvitysryhmän suositukset toteutuvat.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilastutkinnon oppiaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Jotta lukiodiplomista annettava ylioppilastutkintotodistuksen liite olisi vertailukelpoinen, niin tämä edellyttää välttämättä kansallisen mallin luomista lukiodiplomin arviointiin. Ulkopuolisen arvioijan käyttö lisää arvioinnin yhdenvertaisuutta ja objektiivisuutta.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Esimerkiksi musiikin, kuvataiteen tai liikunnan lukiodiplomin suorittamisella voi osoittaa motivaatiotaan ja osaamistaan, vaikkei olisi liittänyt näiden oppiaineiden kurseja opintosuunnitelmaansa.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käden taitojen, luovuuden ja teknologian yhdistäminen tulisi näkyä tämän lukiodiplomin nimessä.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjäluokioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

-

Perustelkaa näkemystänne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Kirkkohallitus